

יום ב', י' בשבט תש"ס (17 בינואר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

היום, בשנת תרמ"ב (1882-5642), יום ייסודה של תנועת "ביל"ו" בחארקוב שברוסיה ע"י צעירים יהודיים שדגלו בסיסמה: "בית יעקב לכו ונלכה באור ה' "
[ישעיה ב', 5] **תנועה זו, שהיתה החלוץ לשיבה לציון, התארגנה כתגובה לפרעות שהיו בדרום רוסיה שנה לפני-כן, ב 1881-. הקבוצה הראשונה, שכללה 13 גברים ואשה אחת, עלו ארצה, ליפו, בקיץ 1882 והוותה גרעינה העיקרי של העליה הראשונה. בארץ ישראל חיו חיי קומונה ובתחילה עבדו במקווה ישראל, היישוב היהודי הכפרי הראשון, שנוסד ב 1870-. בהגיעה של קבוצה שניה, הגיע מספר חברי תנועה זו למעלה מ 50-. בהמשך, עבר חלק לירושלים ועסק במלאכה, בעזרתו של יחיאל מיכל פינס. אלו נקראו "שיבת החרש והמסגר". אחרים עברו לראשון-לציון. ב 1884- הוקמה מושבתם, גדרה, ומאז תולדותיהם קשורות בתולדותיה.**
[לקסיקון יודאיקה]

והיום, לפני 50 שנה, בשנת תש"י (1950-5710), יום פטירתו של הרבי הקודם (לפני האחרון) מליובאוויץ', ר' יוסף יצחק שניאורסון, ועלייתו על כסאו חתנו, רבי מנחם מנדל שניאורסון, המוכר ברחבי העולם כה'רבי מליובאוויץ', ולעיתים פשוט – 'הרבי'. כותב עליו הרב שלום משאש, רבה הראשי של ירושלים: "הרבי הגיע לכל מקום נידח בעולם שאין בו אפילו ריח תורה, והקים שם את עולה של תורה. כך גם היה במרוקו, ב 30- השנים שזכיתי לכהן כרבה הראשי. הוא שלח לשם את שליחיו המסורים והקים חיי יהדות לתפארת. אין לתאר את אהבתו הגדולה לכל יהודי. גם במישור האישי שררו ביני לבינו יחסי אהבה עמוקים שהגיעו לרמת דאגה אישית מצידו לכל אחד ואחד מבני המשפחה. כשאני רואה את פעליו בעולם, אין לי ספק שהוא ממש חי בתוכנו. "

[מעלון, "שיחת השבוע"]

והמשך של דברי המאמר מ: "שבת בשבתו" מאתמול:

נשאלה השאלה: כובד גופו לא מספיק לו ללולין, והוא רוצה להלך על החבל הדק כשהוא נושא עליו גם את עול המשקולות? ונמשיך... אלא שיש בפרדוקס הזה סוד מופלא, שהבנתו מחזירה אותנו לאחד מעקרונות הפסיקה שוודאי למדנו (!) זה מזמן. המשקולות "הכבדות מנשוא" מורידות את מרכז הכובד אל מתחת לחבל. אם הלולין יעשה תנועה לא נכונה העלולה לגרום לנפילתו, יחזיר אותו המוט לשיווי המשקל.

זהו סודו הפנימי של עול המצוות...היהדות מבטיחה לנו עולם הבא, אבל היא נלחמת עבורנו גם על העולם הזה. הסוד של הצעידה על החבל הדק – החיים – מצוי דווקא בעול...

לזה הרשו לי הערה שמוסיפה מימד אל הנושא – זיקתנו לארץ הקודש. יש מקום בכל מדינה שבו אנו רשאים לקנות מוצרים ללא מכס. הוא נקרא **"DUTY-FREE"** ואפשר להבין מילה זו במשמעות אחרת, כלומר: "ללא מחוייבות". המקום הזה נמצא, בדרך כלל, בין שתי רשויות – עוד לא יצאנו לגמרי מגבולות וחובות מדינתנו וטרם נכנסנו למסגרת ומחוייבות של הרשות שאלינו אנו מתכוונים להגיע. מקום ה-**"DUTY-FREE"** נמצא דווקא בשטח שבו, כביכול, אין גבולות. לע"ד, לי נראה שאם אנחנו רוצים להבטיח שיהיו לנו גבולות שכולם יכירו בהם אנחנו צריכים לראות את עצמנו כ- **"DUTY-BOUND"**, כלומר קשורים למחוייבות ולא כ-**"DUTY-FREE"**.

יום נעים (עם תפילת "תן טל ומטר לברכה")!